

Kaip apibrėžti skirtingas kraujospūdžio grupes vaikams ir jauniems žmonėms?

Prof. Manish Sinha, Nefrologijos skyrius, Evelina London Vaikų ligoninė, London, Jungtinė Karalystė

Žinoma, jog padidėjęs arterinis kraujo spaudimas (AKS) yra pagrindinė kardiovaskulinių ligų priežastis ir su tuo susijusiu mirtingumu suaugusiųjų tarpe. Nors padidėjęs AKS (ar hipertenzija) bei širdies liga pasireiškia dažniau suaugusiųjų amžiuje, bet ji prasideda jau vaikystėje. Norint sumažinti šias sveikatos problemas vėlesniame žmogaus gyvenime, labai svarbu surasti aukšto AKS priežastis ir širdies pažeidimo jau vaikystėje jei tai imanoma.

Kraujospūdį parodo dveji skaičiai: viršutinis ir apatinis skaičius ir jie matuojami mm gyvsidabrio stulpelio kaip mmHg. Viršutinis skaičius reiškia sistolinį kraujo spaudimą ir tai yra aukščiausias spaudimas, kuriuo širdis padeda kraują tiekti visam kūnui. Apatinis kraujo spaudimas – tai diastolinis kraujo spaudimas ir tai yra žemiausias spaudimas tuomet, kai širdis ilsis tarp dviejų dūžių. Pavyzdžiui AKS yra 110/70 mmHg, tai reiškia, jog sistolinis kraujo spaudimas yra 110, o diastolinis – 70 mmHg. Kadangi AKS dydžiai kinta priklausomai nuo aktyvumo ir streso, todėl svarbu, jog AKS būtų matuojamas tinkamai, naudojant tinkamą prietaisą ir jei randamas padidėjęs matavimus reikia matavimus kartoti dar mažiausiai tris kartus atskirų apsilankymų metu. Kraujospūdis yra padidėjęs, kai ar viršutinis ar apatinis skaičius yra virš gydytojo nurodytos normalios reikšmės.

Kraujospūdis vaikams vertinamas kaip “aukštas” ar kitaip dar vadinama hipertenzija ir priklauso nuo normalaus kraujospūdžio vaikams ir paaugliams reikšmių. Aukštesnis kraujospūdis atsiranda didėjant amžiui ir ūgiui vaikystės periode, berniukai turi aukštesnį AKS nei mergaitės. Šis kraujospūdžio pasiskirstymas reiškia, jog aukščiausi ir vyriausi berniukai paaugliai turi patį aukščiausią kraujospūdžio vertes iš visų vaikų.

Vaikai ir paaugliai jaunesni nei 16 metų turi aukštą AKS arba hipertenziją, kai AKS reikšmės yra \geq 95th percentiles. Tokio dydžio AKS ar didesnis laikomas jau rizikos faktoriumi sveikatai,

Kraujospūdis kuris yra aukštesnis nei ta reikšmė, vadinamas “aukštu- normaliu” ir yra tarp \geq 90th to $<$ 95th percentilio AKS reikšmių. Tai nereiškia, jog rizika sveikatai yra tokia pati kaip aukšto AKS, bet toks vaikas turi didelę tikimybę hipertenzijos rizikai vėliau vaikystėje ar kaip jaunas suaugęs. Kraujospūdis yra normalus, kai jo reikšmės yra $<$ 90th percentilės ir rizika sveikatai yra žymiai mažesnė nei aukšto AKS grupėje ir išlaikymas AKS tose reikšmėse apsprendžia geresnę sveikatą.

Gana sunku nuspręsti, kuomet paauglio kraujospūdžio reikšmę prilyginti jau suaugusiam. Nors dar visai aiškiai nežinoma, bet manoma, kad kraujospūdis vyresniems nei 16 m yra vertinamas kaip aukštas, aukštas – normalus ir normalus taip pat kaip suaugusiems ir turi tas pačias pasekmes.